



İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ



BİR HARF BİN İSTANBUL PROJESİ

2021-2022

PROJENİN AMACI

İlkokuma yazma bilmeyen öğrencilere ilkokuma yazma becerisi kazandırabilmek, okuma ve okuduğunu anlama becerileri zayıf olan öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama becerilerini artırabilmek; ilkokuma-yazma ve okuma ve okuduğunu anlama yöntem ve teknikleri bakımından yeterli bilgiye sahip öğretmenler yetiştirmektir.

PROJENİN HEDEFLERİ

- İlimizde ara sınıflarda öğrenim gören okuma-yazma bilmeyen öğrencilere okuma-yazma becerisi kazandırmak,
- İlimizde ara sınıflarda öğrenim gören okuma ve okuduğunu anlama becerileri yönünden yetersiz öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama becerilerini artırmak,
- İlk okuma ve yazma, okuma ve okuduğunu anlama yöntem ve teknikleri konusunda yeterliliğe sahip formatör öğretmenler yetiştirmektir.

PROJENİN GEREKÇESİ

Günümüzde bilgi edinimi ve aktarımı, büyük ölçüde okuma ve yazmaya dayanmaktadır. Çünkü okuma, sistemli bilgi edinmenin, farklı bakış açıları kazanmanın, doğru ve sağlam sonuçlara varabilmenin temelini oluşturur. Aynı şekilde günümüz toplumunun en önemli gereksinimlerinden biri; işlek, okunaklı bir yazı becerisidir. Bu sebeple ilköğretim birinci sınıftan itibaren hızlı, doğru, anlayarak ve eleştirerek okumanın, işlek ve estetik görünümlü bir yazı yazmanın temeli ilk okuma yazma öğretimi ile atılır (Akyol ve Duran, 2010).

Giderek karmaşıklaşan ve gelişen günümüz dünyasında, okuma ve yazmanın önemi gittikçe artmaktadır. Bugünün küresel dünyasındaki işlevsellik, okuma yazmada dünkü bilgilerden daha üst düzeyde bir okuma yazmayı gerektirmektedir. Yarının vatandaşları için bu gereksinimler daha da artacaktır. Bugünün ve yarının okuryazarları, seçici ve yeterli olmaya ihtiyaç duyacaklardır. Daha yalın bir anlatımla; bilgi bombardımanı karşısında öğrenciler, kendileri için önemli olan bilgileri seçmek durumunda ve hatta yeterli olmak zorunda kalacaklardır (Gunning, 2003, s. 16). Risko (2012), bu konuda öğrencilerin her yıl bir önceki yıldan bir adım önde olmak için yoğun bir çaba sarf etmek zorunda kalacaklarını ifade etmektedir. Türkiye’de benzer bir durum söz konusudur. İlk kez 1967 yılında dünyadaki okuma yazma bilmeme sorununa dikkat çekmek amacıyla UNESCO tarafından ilan edilen 8

Eylül Dünya Okuma Yazma Günü'nde ödül alan Anne Çocuk Eğitim Vakfı [AÇEV] (2006), Türkiye'de 7 milyonu aşkın bireyin okuma yazma bilmediği ve bunların büyük bir çoğunluğunun da kadınlardan oluştuğunu vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra, Türkiye'de 2013 yılında 25 ve daha yukarı yaşta olan ve okuma yazma bilmeyen toplam nüfus oranı %5,7'dir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2014). Bu veriler, ülkemizde halen okuma yazma bilmeyenlerin olduğunu göstermektedir. Çok farklı okuryazarlıklardan söz edildiği bilgi ve teknoloji çağında bireylere tüm okuryazarlıkların temelini oluşturan temel okuma yazma becerilerinin öncelikle kazandırılması gerekmektedir.

Okuma-yazma becerisi gerek ilkokulda gerekse bütün öğrenim hayatı boyunca, öğrencilerin yalnız Türkçe dersinde değil, öteki derslerde de başarılarını kuvvetle etkiler. Doğru ve süratli okuyabilen, okuduğunu iyi anlayabilen, kelime hâzinesi geniş Türkçeyi sözlü ve yazılı olarak iyi kullanabilen öğrencilerin, bütün derslerde başarı göstermeleri ihtimali yüksektir. Aslında, birçok hallerde okullardaki başarısızlığın temelinde okuma, anlama ve ifade yetersizlikleri yatmaktadır. Bu yetersizliklerin birçoğu ilkokuma ve yazma öğretimi sırasında iyi alışkanlıkların kazandırılmamış olmasına bağlanabilir (Öz, 1997:3). Gelişmiş bir ilkokuma becerisine sahip birey, kendi uğraş alanında önemli görevlere gelecek, mesleğinde ilerleyecek, istenilen bilgi birikimine sahip olacak, bu bilgileri çevresiyle paylaşacaktır. Okuma, aynı zamanda öğrenmenin en etkin aracıdır, iyi okuyan ve okuduğunu tam ve doğru olarak anlayan bir öğrenci derslerinde de başarılı olacaktır. Çünkü ilkokuma öğretimi, tüm derslerin temelidir. Okuma yazma; düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi çeşitli yetenekleri geliştirerek beyin teknolojisi oluşturmaktadır (Çelenk, 1999: 18-20).

İlkokuma-yazma öğretimi, belirli yöntem, teknik ve araçların sistemli bir şekilde kullanılmasını gerektiren bir çalışma alanıdır. Ancak böyle sistemli bir çalışma ile ilkokuma-yazma faaliyetleri öğretmen ve öğrenciler için zevkli bir hale gelebilir ve istenen amaca ulaşılabilir. Okuma öğretimi ile ilgili farklı yöntemler vardır. Farklı okuma yöntemlerinin, çocukların okumaları üzerinde farklı etkileri olduğuna ilişkin araştırma (Brabham ve Lynch-Brown, 2002; Popplewell ve Doty, 2001) bulgularının yanı sıra, hiçbir yöntemin mükemmel olmadığını, tek bir yöntem veya yaklaşımdan çok öğretmenin daha önemli olduğuna ilişkin açıklamalarda mevcuttur (Duffy ve Hoffman, 1999). Bu görüşe göre farklı yöntem ve yaklaşımları bilen öğretmen, öğrencilerin ihtiyacına göre hangi metodu ve materyali kullanacağına karar verir. Bell ve Perfetti (1994) ise yaptıkları çalışmada okuma ile genel olarak dili anlamının ilişkili olduğunu saptamışlardır. Bu da kişilerin sahip olduğu diğer özelliklerin de okuma başarısı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir.

Bütün bu bilgilerden hareketle baş döndürücü bir değişim ve gelişim çağını yaşayan dünyamızda, çağın gerektirdiği beceri ve yeterliliklere sahip bireyleri yetiştirmek için en önemli beceri ilkokuma ve yazma becerileri, okuma ve okuduğunu anlama becerileridir. Bu becerilerin kazandırılmasında görev alacak öğretmenlerin bireysel öğrenme farklılıklarını gözetererek ilkokuma yazma ve okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesinde yeterliliğe sahip olması son derece önemlidir.

İlimizde 2019-2023 Stratejik Plan hazırlık çalıştayında yapılan GZFT Analizinde, Tehditler bölümünde okumaz-yazmaz nüfusunun varlığı ilimiz eğitim hedeflerine ulaşmada bir engeldir. Ayrıca İl Millî Eğitim Müdürlüğü Stratejik Planında Performans Göstergelerinden biri olan PISA, alt yeterlilik (1a/1b) düzeyindeki toplam öğrenci oranı (%), Okuma Becerileri Bir Harf Bin İstanbul Projesinin hedefleriyle eşleşen göstergelerden biridir. İlimiz Stratejik Planında yer alan diğer bir performans göstergesi olan öğrenci başına okunan kitap sayısı da projemizin hedefleriyle uyuşmaktadır.

PROJİYİ YÜRÜTECEK KİŞİ/KURUM/ KURULUŞLAR

- ✓ İstanbul Valiliđi
- ✓ İl Millî Eğitim Müdürlüğü
- ✓ İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

PROJENİN KAPSAMI

Proje, Millî Eğitim Müdürlüğümüze bağlı okullarda tüm kademelerdeki okuma yazma güçlüğü olan öğrencilere uygulanacaktır.

UYGULAMA SÜRESİ

Proje, 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında uygulanacaktır.

PROJE YÜRÜTME İZLEME VE DEĞERLENDİRME EKİBİ

Levent YAZICI

İl Millî Eğitim Müdürü

Murat ALTINÖZ

Strateji Geliştirme Birimi- İl Müdür Yardımcısı

Hilal KAHVECİ

Strateji Geliştirme AR-GE Birimi

PROJENİN UYGULANMASI

- 1- İl merkezinde oluşturulan eğitim bölgelerinde ilk okuma-yazma bilmeyen veya okuma ve okuduğunu anlama becerileri yönünden zayıf öğrenciler tespit edilecektir.
- 2- İlçelerde ilk okuma-yazma bilmeyen veya okuma ve okuduğunu anlama becerileri yönünden zayıf öğrenciler tespit edilecektir.
- 3- İlkokuma yazma yöntem-teknikleri ve okuma-okuduğunu anlama yöntem-teknikleri alanında uzman formatör öğretmenler yetiştirilecektir.
- 4- Öğrenciler oluşturulan gruplarda formatör öğretmenlerden eğitim alacaklardır.
- 5- Kurslarda öğrenim gören öğrencilerin gelişimleri haftalık, aylık raporlarla takip edilecektir.
- 6- Kurslarda öğrenim gören öğrencilerin kurs sonunda ölçme ve değerlendirme işlemleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından oluşturulacak komisyonlar tarafından yapılacaktır.
- 7- Kurslar devam ettiği süre içerisinde formatör öğretmenler tarafından geliştirilen materyaller kursların bitiminde sergilenecektir.
- 8- İlkokuma yöntem ve teknikleri, okuma ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirme yöntem ve tekniklerini içeren “İlkokuma-Yazma” ve “Okuma ve Okuduğunu Anlama Becerilerini Geliştirme” rehberleri hazırlanacaktır.
- 9- Kurs bitiminde ilk okuma yazma becerilerini kazanan öğrenciler ödüllendirilecektir.

PROJE TAKVİMİ

EYLÜL	01- 30 Eylül	Okullara, okuma-yazma bilmeyen veya okuma-yazma güçlüğü olan öğrencilerinin tespiti yazılarının gönderilmesi
		Okuma-yazma bilmeyen öğrencilere yönelik kurs içeriğinin ve planının hazırlanması/planlanması
		Online okuma-yazma takip sisteminin tanıtılması (Okul Müdürleri-Md. Yrd.)
	20-24 Eylül	İlçe formatör öğretmenlerinin belirlenmesi ve Maarif Müfettişleriyle formatör eğitimi verilmesi
	20-24 Eylül	Kurs açacak öğretmenlere yönelik eğitimlerin verilmesi
	27 Eylül	Bir Harf Bin İstanbul Projesi okuma-yazma kurslarının başlatılması
EKİM	01 Ekim	Web sayfasındaki okuma-yazma öğretim kitabının tanıtımı ve incelenmesi
	25 Ekim	Eğitim Bölgeleri bazlı okuma-yazma kurslarının planlarının yayınlanması
		Öğrencilerin ön test ile değerlendirilmesi
		Mobil uygulamaların online tanıtımı
		Web sayfalarının online olarak tanıtılması
		Okuma-yazma etkinlik planlarının ve aylık bültenlerin yayınlanması
Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili söyleşi yapılması		
KASIM	01-30 Kasım	Açılan kursların ziyaret planlamasının yapılması
		Velilere okuma-yazma öğretimi ve okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesinde velinin rolü konulu seminler düzenlenmesi
		Formatör öğretmenlerin öğrenci velileri ile görüşme yapması
		Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili söyleşi yapılması

ARALIK	01-31 Aralık	Açılan kursların ziyaretlerinin yapılması
		Formatör öğretmenlerin veliler ile görüşme yapması
		Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili söyleşi yapılması
OCAK	03-31 Ocak	Açılan kursların ziyaretlerinin yapılması
		Formatör öğretmenlerin veliler ile görüşme yapması
		Okuma-yazma etkinlik planlarının ve aylık bültenlerin yayınlanması
ŞUBAT	01-28 Şubat	Öğrencilerin gelişim durumlarının dönem sonu değerlendirmesi
MART	01-31 Mart	Eğitim Bölgeleri bazlı okuma-yazma kurslarının planlarının yayınlanması
		Bir Harf Bin İstanbul Projesi okuma-yazma kurslarının başlatılması
		Öğrencilere yönelik etkinlik/faaliyetlerin yapılması
		Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili söyleşi yapılması
		Öğrencilerin gelişim durumlarının değerlendirilmesi
NİSAN	01-29 Nisan	Açılan kursların ziyaret planlamasının yapılması
		Formatör öğretmenlerin veliler ile görüşme yapması
		Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ile ilgili söyleşi yapılması
		Velilere okuma-yazma öğretimi ve okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesinde velinin rolü konulu seminerler düzenlenmesi
MAYIS	09-31 Mayıs	Açılan kursların ziyaretlerinin yapılması
		Formatör öğretmenlerin veliler ile görüşme yapması
	01-30	Öğrencilerin gelişim durumlarının dönem sonu değerlendirmesinin yapılması ve başarı gösteren öğrencilerin ödüllendirilmesi

HAZİRAN	Haziran	Yıl boyunca yapılan çalışmaların genel değerlendirmesi ve raporlaştırılması
---------	----------------	---

PROJENİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Projenin her yıl yeni beklenti ve ihtiyaçlar dikkate alınıp geliştirilerek sürdürülmesi hedeflenmektedir.